

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 416/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovvej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] právne zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Michal Krutek, s. r. o., Hlavná 11, Trnava, IČO 47 254 581, v mene ktorej koná advokát JUDr. Michal Krutek, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 23 CoP 50/2022-378 z 27. mája 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. júla 2022 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 41 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 23 CoP 50/2022-378 z 27. mája 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vrátiť vec krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň sťažovateľka v ústavnej sťažnosti požiadala o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka je matkou maloletej Simony ([REDAKOVANÉ]), s ktorej otcom je v rozvodovom konaní. Krajský súd v Trenčíne uznesením č. k. 27 CoP 34/2021 z 20. júla 2021 (ďalej len „pôvodné neodkladné opatrenie“) zmenil uznesenie Okresného súdu Trenčín o neodkladnom opatrení č. k. 32 P 51/2021 z 13. apríla 2021 a rozčlenil stretávanie sa otca s maloletou do štyroch adaptačných fáz.

Následne na základe návrhu otca maloletej Okresný súd Piešťany (ďalej len „okresný súd“) rozhodol o zmene pôvodného neodkladného opatrenia uznesením č. k. 6 P 20/2022 z 21. februára 2022 tak, že maloletú zveril do starostlivosti otca a upravil styk s matkou v každom párnom týždni od stredy od 10.00 h do štvrtka do 18.00 h; v každom nepárnom týždni v pondelok od 10.00 h do 18.00 h a od piatka od 15.00 h do nedele do 18.00 h. Okresný súd ako miesto odovzdania dieťaťa určil budovu Mestskej polície mesta Piešťany.

3. Proti rozhodnutiu o neodkladnom opatrení podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že rozhodnutie okresného súdu potvrdil. Sťažovateľka v podanom odvolaní namietala, že podanie otca bolo potrebné posudzovať podľa obsahu, z ktorého podľa jej názoru vyplývalo, že sa domáhal nariadenia výkonu rozhodnutia, a nie nového neodkladného opatrenia. Tiež nesúhlasila, aby bezdôvodne maloletú odovzdávala na styk s otcom, vynímajúc zákonné prekážky v podobe karantény. Sťažovateľka v súvislosti s absolvovanými karanténami uviedla, že tieto sa konali z dôvodu opakovaných zahraničných ciest jej partnera. V odvolaní tiež poukázala na predchádzajúce rozhodnutie o neodkladnom opatrení, podľa ktorého bolo nevyhnutné zabezpečiť stretávanie sa otca s dcérou prostredníctvom adaptačných fáz. Podľa jej názoru sa okresný súd vôbec nevysporiadal s touto úpravou, resp. neodôvodnil, prečo sa od týchto záverov odklonil. Tiež poukázala na problémy, ktoré sa vyskytli pri stretnutiach otca s maloletou. V rámci úkonov príslušného súdu pred rozhodnutím o odvolaní sťažovateľka i otec maloletej doručili súdu viaceré svojich vyjadrení, v ktorých každý z účastníkov prezentoval svoj pohľad na situáciu, resp. na ne/ochotu odovzdávať maloletú na nariadené stretnutia.

4. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia odkázal na správu kolízneho opatrovníka z 21. februára 2022, z ktorej vyplýva: „... maloletá Simona bola v domácnosti z dôvodu karantén v izolácii už desaťkrát (obdobie od 19.09.2021 do 18.02.2022), matka sa k dôvodom z toho deviatich karantén vyjadrila. Vo svojom vyjadrení o. i. uvádza, že iba jedna karanténa (bližšie nešpecifikovala ktorá) bola z dôvodu jej respiračného ochorenia, ostatné boli z dôvodu ciest jej priateľa [REDAKOVANÉ] do zahraničia s cieľom nákupov, výletov, resp. ako doprovod svojej matky dôchodkyne. Matke sme už v minulosti o. i. odporúčali, aby v takomto prípade otcovi navrhla náhradné termíny za neuskutočnený styk, nakoľko prekážka nenastala na jeho strane, čo sa však nestalo... Aktuálne (od 31.01.2022) začala matka pred stykom s maloletou žiadať od otca, aby sa otestoval na ochorenie Covid-19. Výsledok takéhoto testu otec matke nepredložil, matka mu maloletú na styk neodovzdala. Máme za to, že takýmto konaním matky sú marené v prvom rade práva maloletej, rovnako aj práva otca na starostlivosť a výchovu o svoje maloleté dieťa... V tomto prípade je dôležité posúdenie súdu, či na priebeh realizácie styku, resp. jeho nerealizácie z vyššie pomenovaných dôvodov, existujú ospravedlniteľné dôvody na nedodržiavanie súdneho rozhodnutia. Kolízny opatrovník dieťaťa má za to, že vo všeobecnosti samotná súčasná epidemická situácia a s ňou spojené obmedzenia bez ďalšieho nie sú dôvodom na nerešpektovanie súdneho rozhodnutia... Dňa 17.02.2022 sa telefonicky pokúsili skontaktovať s matkou za účelom dohodnutia si termínu vykonania stretnutia a rozhovoru s maloletou, avšak bezúspešne, matka telefón nezdvihla (následne je maloletá opäť v izolácii). Záverom uvádza, že z pohľadu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately je nevyhnutné, aby sa riadne realizoval styk otca s maloletou, keďže otec o stretávanie záujem má, je v záujme maloletej, aby udržiavala kontakty s oboma rodičmi a ich

rodinami. Stretávanie otca s maloletou sa realizuje len sporadicky, matka náhradné termíny otcovi za neuskutočnené stretnutia neposkytuje, hoci prekážky sú na jej strane. Stretnutia aj s prespatím sa realizovali len v mesiaci december, pričom tunajšie oddelenie nemalo ničím osvedčené, že by tieto stretnutia boli pre maloletú stresujúce, resp. by bola v domácnosti otca nespokojná či ohrozená na zdraví a živote, čo potvrdili aj pracovníčky ÚPSVaR Trenčín a hliadková služba KR PZ v Trenčíne, odbor poriadkovej polície. Ako jedno z možných riešení na vyriešenie situácie a zabezpečenie kontaktu otca s maloletou, s prihliadnutím na celé obdobie priebehu stretávaní, sa im javí vyhovieť návrhu otca o zmene zverenia do jeho osobnej starostlivosti s určením styku maloletej s matkou, príp. zveriť opäť maloletú do striedavej osobnej starostlivosti...“

Vo vzťahu k námietke sťažovateľky, že otec sa domáhal „iba“ výkonu rozhodnutia, krajský súd uviedol, že *„Po posúdení úkonu učineneho otcom maloletej, má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie postupoval správne pokiaľ návrh otca zo dňa 13.02.2022 posúdil ako návrh na nariadenie neodkladného opatrenia.“*

Pokiaľ išlo o samotnú úpravu styku otca s maloletou, krajský súd v zhode so správou kolízneho opatrovníka uviedol, že v danom prípade je dôležité posúdenie, či na priebeh realizácie styku, resp. jeho nerealizácie (z dôvodov karantény) existujú ospravedlniteľné dôvody na nedodržiavanie súdneho rozhodnutia. Krajský súd v tomto smere uzavrel, že sťažovateľka neuviedla žiadne ospravedlniteľné dôvody (berúc do úvahy aj epidemickú situáciu), pre ktoré by bolo možné nariadené neodkladné opatrenie nerešpektovať. V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd tiež poukázal na to, že k zmareniu styku otca s maloletou dochádzalo aj v dôsledku konania partnera sťažovateľky, *„ktorý opakovane bránil v styku otca s maloletou, čo matka akceptovala, pričom je zarážajúce za akých okolností k zmareniu styku došlo, a to vyťahnutím strelnej zbrane druhom matky a jej namierením na otca, a to opakovane v prítomnosti maloletej.“*

Napokon krajský súd konštatoval, že považuje za osvedčené, že maloletá má k otcovi vytvorený citový vzťah, otec je schopný zabezpečiť jej riadnu starostlivosť a poskytnúť bezpečný domov. Pokiaľ aj maloletá prejavuje smútok pri odovzdávaní, ide o prirodzenú reakciu a mali by to byť práve obaja rodičia, ktorí maloletej pomôžu tieto situácie v čo najpokojnnejšej atmosfére prekonať. Krajský súd v napadnutom uznesení napokon uzavrel, že *„Dôležitou skutočnosťou však je, že otec starostlivosť o maloletú zvláda, nebráni matke v styku s maloletou, tento sa realizuje v zmysle neodkladného opatrenia nariadeného súdom a maloletá tak má možnosť rozvíjať svoju citovú väzbu s oboma rodičmi, čo je dôležité pre jej ďalší zdravotný vývin.“*

Striedavú starostlivosť o maloletú krajský súd nevyhodnotil ako vhodnú, a to najmä s prihliadnutím na konfliktné vzťahy rodičov. Rozsah stretávania sa maloletej s matkou krajský súd ponechal v takom rozsahu, ako ho určil okresný súd, s prihliadnutím, že obaja rodičia sú povinní zabezpečiť si svoje povinnosti tak, aby mohli maloletej adekvátne poskytovať starostlivosť, ako aj na prebiehajúce konanie vo veci samej, v rámci ktorého bude možné určiť iný rozsah styku na základe vykonaného dokazovania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že okresný súd nesprávne vyhodnotil podanie otca ako návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Podľa názoru sťažovateľky bolo podanie otca

potrebné posudzovať podľa obsahu, ako to vyplýva aj z § 124 Civilného sporového poriadku, a teda malo byť okresným súdom vyhodnotené ako návrh na výkon rozhodnutia. Odvolávajúci sa na § 370 ods. 1 a § 376 Civilného mimosporového poriadku, sťažovateľka uviedla, že okresný súd mohol a mal rozhodnúť o výkone pôvodného neodkladného opatrenia (ktorým bolo nariadené stretávanie v adaptačných fázach, pozn.). V tejto súvislosti sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uviedla, že *„Krajský súd v Trnave sa v odôvodnení svojho Potvrdzujúceho rozhodnutia nijakým spôsobom nevysporiadal a žiadnym spôsobom neuviedol, prečo sa takým podstatným spôsobom odchyľuje od pomerne podrobných záverov uvedených v Pôvodnom neodkladnom opatrení, v rámci ktorého Krajský súd Trenčín rozhodol o štyroch adaptačných fázach vhodných pre nadviazanie vzťahu maloletej a jej otca. Opakujeme, že nedodržiavanie podmienok neodkladného má byť predmetom prieskumu v rámci výkonu rozhodnutia, ale nemá viesť k prezvereniu.“*

6. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti zopakovala argumenty o povinných karanténach, ktoré musela maloletá absolvovať v zmysle príslušných vyhlášok. Sťažovateľka uviedla, že z jej strany nešlo o bezdôvodné neodovzdanie maloletej svojmu otcovi či marenie nariadeného neodkladného opatrenia, alebo zanedbanie starostlivosti v takej miere, aby bolo nevyhnutné pôvodné neodkladné opatrenie zmeniť. Podľa sťažovateľky sa krajský súd žiadnym spôsobom nevyjadril k tomu, že maloletá od októbra 2021 navštevovala cirkevnú škôlku v Piešťanoch, pričom zverením do starostlivosti otca túto prestala navštevovať, čím sa pretrhali väzby vytvorené v Piešťanoch.

7. Pokiaľ ide o návrh na nariadenie striedavej starostlivosti, považuje sťažovateľka napadnuté uznesenie krajského súdu za veľmi strohé. V tejto súvislosti poukázala na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS ČR 2661/10, podľa ktorého absencia kvalifikovanej komunikácie medzi rodičmi nie je nevyhnutne prekážkou pre nariadenie striedavej starostlivosti.

8. V závere ústavnej sťažnosti sťažovateľka odôvodnila výšku finančného zadostučinenia právnu a skutkovou jednoduchosťou predmetného sporu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 41 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia. Neodkladným opatrením, s ktorým sťažovateľka nesúhlasí, bola maloletá dcéra zverená do starostlivosti otca a bol upravený styk sťažovateľky s maloletou.

Nosným argumentom ústavnej sťažnosti je tvrdenie o nesprávnom vyhodnotení podania otca maloletej a tiež o nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia.

10. Pri hodnotení napadnutého uznesenia ústavný súd vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí

všeobecných súdov (prvoinštančného aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09, II. ÚS 100/2017).

11. Z hľadiska sťažovateľkou uplatnenej argumentácie ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že posudzovanie podmienok na vydanie či zrušenie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) pristupuje k preskúmvaniu ústavných sťažností, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv neodkladným opatrením, zdržanlivo, vychádzajúc z právneho názoru, podľa ktorého zásadne nie je oprávnený zasahovať do rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými nariaďujú či zrušujú neodkladné opatrenia, a to nielen preto, lebo nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, lebo ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania (spravidla) nezasahuje konečným spôsobom. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (m. m. I. ÚS 19/2020, II. ÚS 407/2020).

12. Sťažovateľkou napadnuté uznesenie krajského súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia, známky zjavnej svojvôle nenesie.

Argument sťažovateľky o nesprávnom vyhodnotení podania, ktoré tvorilo podklad pre rozhodnutie okresného súdu o neodkladnom opatrení, nie je opodstatnený. Zo samotného uznesenia okresného súdu vyplýva, že otec maloletej podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom navrhoval, aby príslušný súd zmenil zverenie maloletej z osobnej starostlivosti sťažovateľky do jeho starostlivosti, práve z dôvodu nerešpektovania už nariadeného, pôvodného neodkladného opatrenia a súčasne z obavy, že aj v prípade nariadenia výkonu rozhodnutia by toto ostalo bezúspešné. V rámci odvolacieho konania krajský súd preskúmal podanie otca a konštatoval, že okresný súd postupoval správne pri jeho posúdení.

Ani argumentáciu o nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia nie je možné považovať za opodstatnenú. Krajský súd pri rozhodovaní postupoval korektne a závery, ku ktorým na základe osvedčených skutočností dospel, dostatočne a jasne odôvodnil. Nie je pravdou, že by rozhodnutie o neodkladnom opatrení v znení odlišnom od pôvodného neodkladného opatrenia bolo neodôvodnené. Krajský súd (resp. okresný súd) k potrebe zmeny výchovného prostredia maloletej dospel na základe skutočností, že sťažovateľka nerešpektovala pôvodné neodkladné opatrenie, nebola ochotná spolupracovať na budovaní vzťahu medzi otcom a dcérou. Krajský súd sa vysporiadal ústavne udržateľným spôsobom s argumentmi sťažovateľky o povinných karanténach. V napadnutom uznesení poukázal najmä na skutočnosť, že karantény boli zapríčinené zahraničnými cestami partnera sťažovateľky, ktorý sprevádzal svoju matku na výlety či nákupy. Navyše, sťažovateľka v týchto prípadoch nebola ani len ochotná poskytnúť otcovi maloletej náhradné termíny stretnutí. V týchto okolnostiach krajský súd považoval za bezdôvodné nerešpektovanie nariadeného neodkladného opatrenia zapríčinené sťažovateľkou a s prihliadnutím na situáciu mal osvedčenú potrebu nariadenia nového neodkladného opatrenia, ktorého realizácia bude zabezpečovať práva všetkým účastníkom, a to rodičom, ako aj maloletej.

Námietku sťažovateľky, že krajský súd sa nevysporiadal s otázkou návštevy škôlky v Piešťanoch, považuje ústavný súd za irelevantnú. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na vyjadrenie matky, v ktorom sama pripustila možnosť zápisu maloletej do škôlky v Trenčíne (bod 25 napadnutého uznesenia). Ústavný súd tiež pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

Krajský súd sa síce v odôvodnení napadnutého uznesenia skutočne pomerne stručne vyjadril k sťažovateľkinmu návrhu na striedavú starostlivosť, avšak v okolnostiach daného prípadu odmietnutie striedavej starostlivosti v tejto fáze nie je nelogické. Konflikty medzi otcom maloletej a sťažovateľkou i jej partnerom sú na takej úrovni, že by výrazným spôsobom ohrozovali želaný priebeh striedavej starostlivosti a navyše na Okresnom súde Trenčín prebieha konanie o rozvod a úpravu práv a povinností k maloletej na čas po rozvode. V rámci konania vo veci samej teda bude možné na základe riadne vykonaného dokazovania rozhodnúť aj o možnej striedavej starostlivosti.

13. Krajským súdom prijaté závery v napadnutom uznesení vychádzajú podľa názoru ústavného súdu z logickej úvahy súladnej so zmyslom a s účelom neodkladného opatrenia, opierajúcej sa o primerané odôvodnenie. To v plnej miere zodpovedá skutočnosti, že ide o odôvodnenie rozhodnutia predbežnej povahy reagujúce na skutočnosti, ktoré sú podstatné pre posúdenie splnenia zákonných predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia. Je vecou všeobecných súdov, aby vyhodnotili splnenie zákonných podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom do vyhodnotenia dôvodnosti návrhu jeho nariadenia ústavný súd zásadne nie je oprávnený zasahovať alebo právny názor všeobecného súdu nahrádzať svojím uvážením (porov. III. ÚS 169/2010, III. ÚS 281/07, II. ÚS 407/2020).

14. S poukazom na už uvedené ústavný súd zastáva názor, že argumentácia krajského súdu zodpovedá príslušným ustanoveniam Civilného sporového poriadku o predpokladoch vydania neodkladného opatrenia, jeho závery nemožno považovať za arbitrárne či svojvoľné, a tak z ústavného hľadiska za neospravedlňiteľné a neudržateľné, teda za také, ktoré by mali za následok porušenie práv sťažovateľky.

15. Keďže ústavný súd vzhľadom na uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľkou označených práv, dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

16. Nad rámec uvedeného pozornosti ústavného súdu neuniklo, že ústavnej sťažnosti doručenej ústavnému súdu chýbalo splnomocnenie sťažovateľky udelené advokátovi na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. I keď je splnomocnenie podstatnou náležitosťou podania na ústavnom súde, s prihlianutím na predmet civilného konania i na to, že zrejme išlo o administratívnu chybu pri elektronickom zasielaní (keďže osvedčovací doložka splnomocnenia nechýbala), ústavný súd neodmietol ústavnú sťažnosť z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených

náležitostí a, berúc ohľad na princíp hospodárnosti, vzhľadom na výsledok ústavného prieskumu nevyzýval sťažovateľku na doplnenie podania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu